

ЭНДИ
МУАММО
БЎЛМАС...

Ўқувчилар хонасида ўз юмушларини билан шуғулланиб ўтирган эдим, эшик очилиб 5—6 нафар ўқувчи кириб келди.

— Муқаддас опа, тўпланган қоғозларимизни топширишда энди қийинайдиган бўлди, — деди улардан бири қўлидаги «Тонг юлдузи» газетасини кўрсатиб.

Газетани олиб, кўз югуртирдим. Тўпланган қоғоз чиқиндиларини топшириш ҳақида кўрсатмалар берилганлиги нур устига нур бўлибди. Чунки, авваллари ҳам мактабимизда қоғоз чиқиндилари тўпланар, лекин маҳсулотни керакли жойларга топшира олмай овора бўлар эдик. Тўпланган қоғозлар ёмғир-қор остида қолиб кетарди. Меҳнатларининг бундай «самара»сини кўрган болаларнинг ҳам ҳафсаласи пир бўларди.

Газетадаги муҳим ташаббустга қўшилган мактабимиз ўқувчилари шу кунгидеяки киришиб кетдилар. Юрчи посёлкидаги турли ёшлар отряди аъзолари 10 кун ичида 1 тоннага яқин қоғоз чиқиндилари йиғишга улгуришди.

Муқаддас **ВОБОҚУЛОВА**, Сурхондарё вилояти, Денов туманидаги 17-мактабнинг Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси етакчиси.

ТАНГ ЙОЛДОЗИ

ЎЗБЕКИСТОН
БОЛАЛАРИ ВА
ЎСМИРЛАРИНИНГ
ГАЗЕТАСИ.

ТОНГ

№ 18

(6490).
1992 йил,
25 МАРТ
ЧОРШАНБА
Баҳоси:
обуначига — 5т.
сотувада — 30 т

Газета 1929 йил, 1 августдан «Ленин учқуни» номи билан чиқа бошлаган.

НОЛДУЗИ

Тўпланган қоғоз чиқиндиларини белги-
ланган манзилга элтиш қўидаги тартиб-
да амалга оширилади:

1. Барча мактабларда йиғилган қоғоз аввал туман халқ таълими бўлимларига келтирилиб, сўнг уюшган ҳолда вилоят халқ таълими бўлимларига жўнатилади.
2. Вилоят халқ таълими бўлимларидаги тайинланган вакиллар йиғилган қоғозларни Наманган вилоятининг Пош туманига жўнатиш учун ўз жойларидаги темир йўл бўлимига керакли вагонга буюртма берадилар. Буюртма ҳар сафар навбатдаги ойнинг биринчи кунига, кечи билан 15 кун қолганда берилади. Масалан, 15 апрель кунин май ойи учун, 15 май кунин июнь ойи учун ва ҳоказо.
3. Вагон буюртма қилиш қоғози «СТ.Пол САЗ жд. код. 734501 к-т. «Ўзбеккровать» код. 3065. п. Исковух-19. Пош тумани, Наманган вилояти», деб тўлдирилади.
4. Топширилган қоғоз чиқиндиларининг ҳар бир килограммига 1 сўм, бир тоннага 1000 сўм миқдорда ҳақ тўланади.
5. Йиғилган қоғоз чиқиндиларини белгиланган жойга элтиш учун юк машиналарини хўжалик раҳбарларидан ёки оталиқ ташкилотлардан олишингиз мумкин. Барча транспорт харажатларининг «Ўзбеккровать» комбинати тўлайди. Қоғоз чиқиндилари келтирилган машиналарда вакиллар ўз хўжаликларида ишлатиш учун «Ўзбеккровать» комбинатидан келишилган нархда рубероид олиб кетишлари мумкин.

БОҒОТЛИКЛАР БИРИНЧИ

«Тонг юлдузи» газетаси бошлаган «Қоғоз» операциясини Ўзбекистон Ешлар Иттифоқи Боғот туман қўмитаси биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватлади, ҳамда қоғоз тўплаш 15 кунлиги эълон қилинди. Операция ғолибларини мукофотлаш учун эса 500 сўм миқдорда пул ажратилди. Қоғоз чиқиндилари тўплашга уюшқоқлик билан киришшган тумандаги 27 та мактаб ўқувчиларининг тўпланган хом ашёси 15 кун мобайнида 12 тонна 660 килограммдан ошиб кетди.

— Қоғоз чиқиндилари тўплаш 15 кунлиги ниҳоятда уюшқоқлик билан ўтди, — дея ҳикоя қилади Ешлар Иттифоқи Боғот туман қўмитасининг саркотиби Уктамбой Рўзиев. — Тўпланган маҳсулотни ташиб келтириш ва топширишда ҳеч қандай қийинчиликлар бўлмади. Бу муҳим ишга ажратилган юк машинамиз ўн беш кун давомида ўқувчилар ихтиёрида бўлди. Шунини қувонч билан айтишим керакки, қоғоз тўплашда қўмитамиз ходимлари ҳам фаол иштирок этишди. Улар 356 килограмм қоғоз тўлаб, ўқувчиларга ўрнак бўлишди.

Шундай қилиб, «Қоғоз» операциясининг биринчи босқичи якунланди. Ғолиблар аниқланди. Улар жуда кўпчилик. Ворошилов номли мактабнинг 6-синф ўқувчиси Улуғбек Жуманиёзов 210 кг. Улуғбек номли мактабнинг 6-синф ўқувчиси Равшан Мадримов 160 кг. Ленин номли мактаб ўқувчиси Баҳром Матёқубов 140 кг. қоғоз чиқиндиси тўплашиб ғолиб бўлишди ҳамда пул мукофоти билан тақдирланишди.

Қоғоз тўплаш давом этмоқда.

Х. ЖАББОРОВ.
Хоразм вилояти.

«Қоғоз» операциясининг барча иштирокчилари диққатига!

ЧАРМ ҚЎЛҚОПЛИ РУФАТ

Шоназар ака «Спорт» рўзномасида чоп этилган машҳур боксчи Руфат Рискиев билан бўлган суҳбатни ўқиб тугатгач, унинг ёнида ўтирган ўғли Руфат хомуш тортиди:

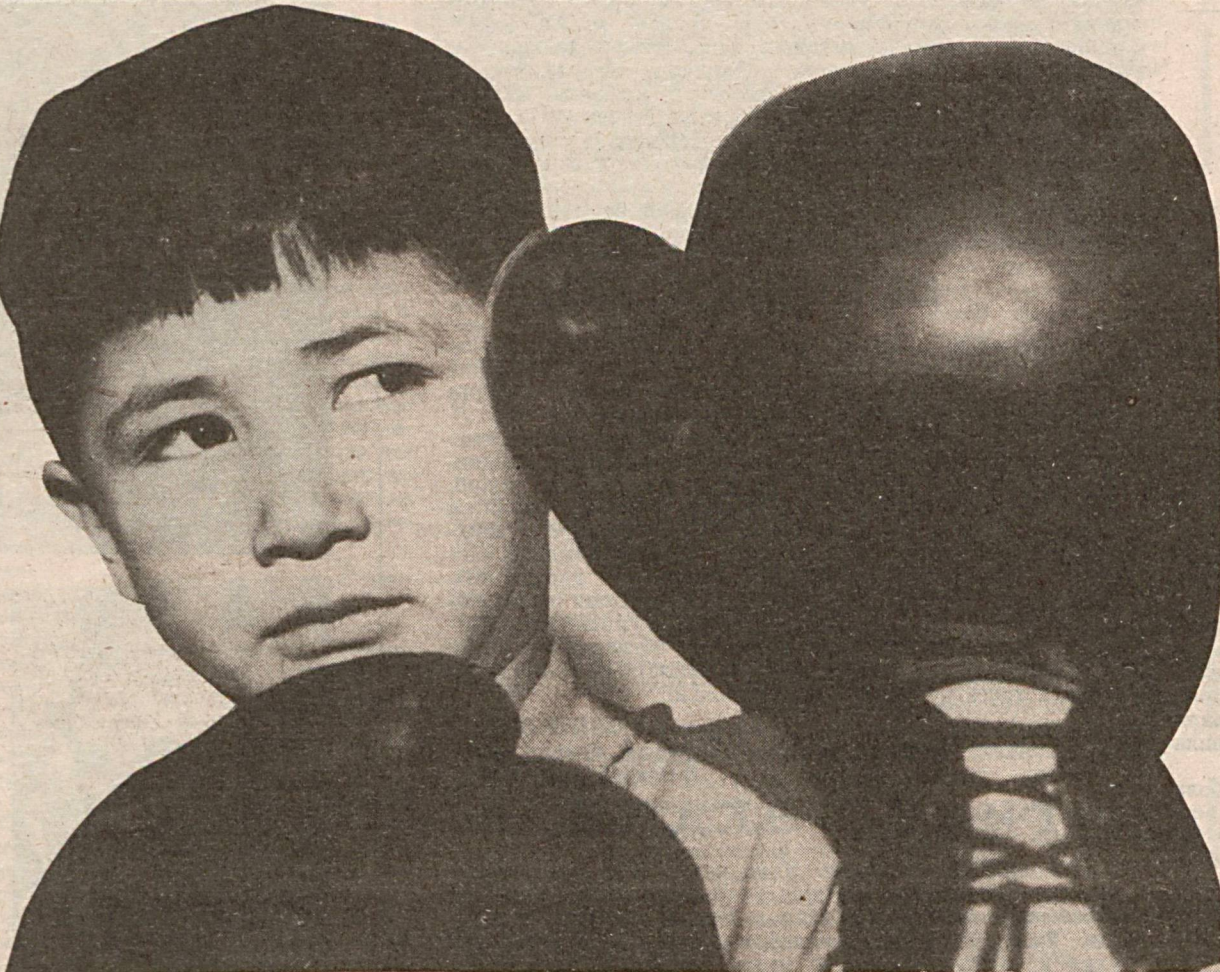
— Ахир, спортчи касал бўлмайди, дегандингиз-ку?
— У шунчаки бетобланган эмас, — тушунтира бошлади Шоназар ака ўғлига, — катта-катта олишувларда қўллари, бош суяклари қаттиқлат еган. Ҳатто, бир қўли зирқираб оғриётган пайтда ҳам у рингни ташлаб кетмасдан рақибни устида ғолиб чиққан. Ана шундай мардонатор бокс олишувлари Руфат Рискиевни бутун жаҳонга танитди. Машҳур боксчи қилди. Қўша-қўша совринлар соҳиб эди. Энди у даволаниб олиши, сўнгра эса ўз бокс сирларини ёшларга ўргатиши керак. Руфат Рискиевнинг соғайиб кетиши учун жуда кўп миқдорда пул зарур. Мана энди унинг учун ҳисоб рақами очишибди. Энди саховатли одамлар Руфат аканга ёрдам пули юбора бошлайди.

— Бўлмаса биз ҳам юборайлик? — ялинди Руфат.

— Аллақачон 200 сўм пул ўтказиб келдим.

— Демак Руфат акам тузалиб кетар эканлар-да?

— Албатта тузалади. Ҳали рингга ҳам чиқади.

— Ур-ра... — қувончдан кичқириб юборди Руфат акам қўлқопини олганича ташқарига чиқиб кетди...
Руфат Хўжақов Хоразм вилоятининг Боғот туманидаги Деҳқонбозор қилорда яшайди. Қишлоқнинг «Ўрта» маҳалласида истиқомат қилувчи каттаю кичик уни «Жажжи боксчи» деб қақиршади. Руфат ҳали эндигина 7 ёшга

тўлапти. У ёш бўлишига қарамасдан дўстлари билан тез-тез бокс тушиб туради. — Мен машҳур бокс устаси Руфат Рискиевнинг ашаддий ишқибозларидан бири эдим, — дейди Руфатнинг отаси Хўжақов. — Унинг ҳар бир рингдаги баҳсини диққат билан кузатиб борардим. Руфат Рискиевнинг мағлуб бўлишини ҳечам истамасдим.

Унга меҳрим баландлигидан ўғлимга Руфат деб исм қўйдим.

Шоназар аканинг нияти рўёбга чиқсин. Илоҳ Руфат вақти келиб жаҳон таниган Руфат Рискиевдек машҳур боксчи бўлиб етишсин!

Худойберган ЖАББОРОВ.
Суратда: етти яшар боксчи
РУФАТ ХЎЖАҚОВ.

БИР ҲАФТАДА
500
КИЛОГРАММ

«Тонг юлдузи» газетаси саҳифасида «Қоғоз» операцияси эълон қилинган синфимиз ўқувчилари билан ўзаро мусобақалашиб, қоғоз тўплашга киришдик. Синфдошларим Саъдулла, Шаҳноза, Мукамал ҳамда Нилуфар билан биргаликда уйимиздаги кераксиз қоғозларни мактабга келтирдик. Ҳаракатимизни кузатиб турган кўни-қўшнилариимиз ҳам уйларидаги кераксиз қоғозларни чиқариб беришди. Синфимиз ўқувчилари билан йиғган қоғозимиз бир ҳафтада 500 килограммдан ошиб кетди.

Бу албатта яхши! Лекин ҳали марра эмас.

Икромжон СУЛАЙМОНОВ,
Фарғона вилояти, Ўзбекистон туманидаги 1-мактабнинг 8-синф ўқувчиси.

ҒОЛИБЛАРНИ
МУКОФОТЛАР
КУТМОҚДА!

ХАЛҚИМИЗ БАХТИ

Шу йил 2 март куни соат 14 да Наманган вилоятининг Наманган туманидаги «Зарбдор» жамоа хўжалигида улкан нефть фаввораси отилиб чиқди. Нефтни «қора олтин» дейишади. «Оқ олтин» билан донг таратган юртимиз шу кунларда ёнилгидан андак танқислик сезаётган эди. Шу боис оталаримиз қора мойли суюқлик юз-кўзларига чап-ланаётганига эътибор қилмай, вулқон бўлиб кўкка отилаётган улкан фавворани тезроқ жилвояш пайида бўлмоқдалар. Ҳовузлар қазилиб, нефть маҳсулотлари ташийдиган махсус автомашиналар ундан нефть тортиб Олтиариқ нефтни қайта ишлаш заводига элтишмоқда. Мутахассисларнинг аниқлашларича, кунига фавворадан тўрт-беш минг тоннага яқин нефть олинаётган экан.

С. МАҲКАМОВ суратга олган.

I ТУР ҒОЛИБЛАРИ

«Тоғ юлдузи» газетасининг шу йил 1 февраль сониди АФИМнинг I тур саволлари эълон қилинган эди. Шу вақт мобайнида муҳарририятимизга сиз, азиз ўқувчилардан жуда кўплаб мактублар келди.

Физика, математика фанларидан олган билимларингизни янада мустаҳкамлаш, бўш вақтларингизда ечинингиз учун мўлжаллаб берилётган саволларимизга жавоб йўллаган барча ўқувчиларга миннатдорчилик билдирамиз. Лекин жавобларнинг аксарият қисми тўлиқ бўлмаганлиги сабабли уларнинг ичидан иккала фан бўйича тўғри жавоб йўллаган ўқувчилар ғолиб деб топилди:

Музаффар Собиров (Қорақалпоғистон жумҳурияти, Хўжайли туманидаги 23-мактаб ўқувчиси), Дилафруз Давронова (Самарқанд вилояти, Оқдарё туманидаги Горький номидаги 12-мактаб ўқувчиси), Шухрат Шомуродов (Навоий вилояти, Қизилтепа туманидаги Ал-Хоразмий номидаги мактаб ўқувчиси).

ҒОЛИБЛАРНИ ҚУТЛАЙМИЗ!

Қуйида навбатдаги II тур саволларини эътиборингизга ҳавола қиламиз:

МАТЕМАТИКА БҲИИЧА

1. Тез ҳисобланг
80 (81⁹ + 81⁸ + 81⁷... + 81²) + 1 = ?

2. Исботланг!
 $a^0 = 1$

3. 55 ни 5 та тўрт ёрдамида ёзинг.

4. 37 ни 5 та уч ёрдамида ёзинг.

5. Ота 29 ёшда, ўғли 8

ёшда. Ўғил отасидан қачон 2 марта ёш бўлади?

ФИЗИКА БҲИИЧА

1. Тахланган катта ўтинлар арраланган, ёрилган ва яна тахланган. Тахланган ўтинларнинг иккала ҳолатдаги ҳажмини солиштиринг.

2. Нима учун темирчининг

сандони ҳамма вақт салмоқли қилиб ясалади? Сандоннинг массаси одатда 50 кг дан кам бўлмайди.

3. Чўмилиш пайтида камроқ қаршилиқ сезиш учун нима қилмоқ керак?

II ТУР САВОЛЛАРИ

4. Нима учун арқонда ишқаланиб тез тушиш хавфли?

II тур саволларини Тошкент шаҳридаги 249-мактаб ўқитувчилари Ш. Мамажонова ҳамда М. Раимова тайёрлашган.

КУЧАТ УТҚАЗ, БОҒ ЯРАТ!

ЮРТИМИЗДА ҚОЛМАСИН ДАШТ—ЧЎЛ

БОБОНИНГ ҒАЙРАТИ

Қишлоғимизнинг номи ажойиб — Кийикчи. Одамлари 93 баҳорни кўрган Хол бобо ҳамда умр йўлдоши Зумрад момони яхши танишади. Бу инсонлар ўзларининг 38 нафар невараси ҳамда 24 чеварасининггина эмас, бутун қишлоқ аҳлининг ардоқли бобоси, момоси. 70 йилдан кўпроқ вақт чўпонлик қилиб, сурув кетидан юрган Хол бобо ҳозирги кунда қарилик гаптини сураётган бўлишларига қарамай, бирор кун уйда зерикиб, мудраб ўтирганларини кўрмайсиз. Ҳамиша ҳам қишлоқлар даврасида. Бирор тўй-ҳашам, йигин, маросим йўқки, табаррук қарияларнинг маслаҳат ва йўл-йўриқларисиз ўтса, Давраларимизга кўрк, фойда бағишлашади.

— Кўклам келди, болажонларим, — дея сўз бошлади Хол бобо ажиб бир энтикиш билан, — бу шижоаткор, серғайрат фасл. У дангасалик, ишқамасликни ёқтирмайди. Ғайрат қилинлар...

Ҳар йилгидек бу йил ҳам биринчи дарахт кўчати Хол бобонинг ўзлари экиб бердилар.

Зилола ва Дилноза ПИРИМҚУЛОВА,

Қашқадарё вилояти, Уल्याнов туманидаги 21-мактаб ўқувчилари.

Улкамизда баҳор. Дарахтларда куртаклар ниш уриб, ҳар тонг қўшлар сайраб баҳордан шодланмоқда. Шу кунларда мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазини, гуллар экиб, ўлкамизни боғу-роғлар дёғрига айлантириш биринчи галдаги вазифа саналади.

Далаларда жонланиш, деҳқон даласини, боғбон боғларини соғиниб ошқанда, сиз ўқувчилар ҳам, ота-боболарингиз ёнига кириб бирорта дарахт кўчатини экишга улгургандирсиз. Экингизми, жуда яхши! Демак, ўлкамизнинг яшнб, янада гўзаллашишига ўз ҳиссанингизни қўшибсиз. Улгурмаган бўлсангиз, ҳали ҳам кеч эмас.

Биз шундай бир ажиб, дийрда яшаймизки, ўлкамизнинг гўзаллигига, ерларимизнинг унумдорлигига, иқлим шароитимизга ҳавас қилишади. Уни янада кўркем қилиш, кўкалмзорлаштириш эса сиз билан бизнинг қўлимизда. Авваллари шаҳар жойларида фақат манзарали дарахтлар экишга кўпроқ эътибор берилар эди. Халқимизда ажойиб бир удум бўлган. Оилада ўғил туғилса, фарзандимиз ўсиб-улғайсин, уйли-жойли бўлсин дея терак экилган, қиз туғилганда эса, серфарзанд, сердават бўлсин дея ният қилиниб, тол ҳамда мевали дарахт кўчатлари ўтқазилган.

Аждодларимиз, ота-боболаримиз удумлари, анъаналарини давом эттириш, биз фарзандлар учун фарздор. Шундай экан, азиз ўқувчилар устозларингиз маслаҳатларига таяниб ҳар бирингиз бир тупдан кўчат ўтқазсангиз, дёғримиз кўркемлашиб, ҳаво мусаффолашади.

Мақтабларингиз боғлари, ҳовлилари, теваарак-атрофи, маҳалла ва кўчаларингизда баҳорги кўчат экиш ойлгининг қандай ўтаётганлиги, бу ибратли тadbирларда тенгдошларингиз иштироки, сизларга бошчилиқ қилаётган катталар, устозларингиз ҳақидаги мақола, хабар ва хатларингизни кутамиз.

Баҳор шоширмоқда. Фурсатни бой бермай, кўчат экайлик.

ЯХШИДАН БОҒ

Мақтабимиз ҳовлиси синфларга тажриба майдони сифатида тақсимлаб берилган. Унда ўқувчилар биология фанидан олган билимларини мустаҳкамлаш билан бирга устозлари раҳбарлигида меҳнат қилишади.

Эрта баҳорданоқ ўқувчилар ўз майдонларида юмушларни бошлаб юборишди. Ўқувчилар даставвал майдонларини яхшилаб тозалашди, ерларни бир текисда чопиб, маҳаллий ўғит сепишди. Уюшқоқлик билан қилинган меҳнат самараси кунлар илиши билан яққолроқ сезилмоқда. Мақтабимизнинг XI «А», XI «Б» ҳамда X «А» синфи ўқувчилари мевали ҳамда манзарали дарахт новдаларини текислаб, ерларини чопиб, ўғитлаш каби ишларни бажаришда бошқаларга намуна бўлишадиган бўлса, қолган синф ўқувчилари ҳам ўз боғларининг янада кўркем бўлишига, мақтабимиз ҳовлиларининг обод бўлишига ҳисса қўшишга интилишмоқда.

Барнохон ҲОШИМОВА,
Фарғона вилояти, Бешариқ туманидаги
5-мактаб ўқувчиси.

ГИЛОС ЭКДИК

Биз шаҳарда яшаймиз. Унча катта бўлмаган ҳовлимиз бор. Шундай бўлса ҳам ҳар йили баҳор ойларида ҳовлимизга бобом, дадамлар сабзавот экинлари экишар эди. Утган йили ҳам экинлар экишди, лекин нимагадир улар кўкармай, қовжираб қуриб кетди. Бобомнинг айтишича, еримиз кучсизланиб қолган эмиш. Ерга яхшилаб ишлов, бирор йил дам бериш лозим экан.

Бу йил эса баҳор келиши билан бобом аллақандай дарахт кўчатлари кўтариб келдилар:

— Болаларимга бир гилос экиб берай.

Бобом кўчат экилар, мен эса сув қуйиб турдим.

С. ЖАЛИЛОВ,
Тошкент шаҳри, Нозимахоним кўчаси.

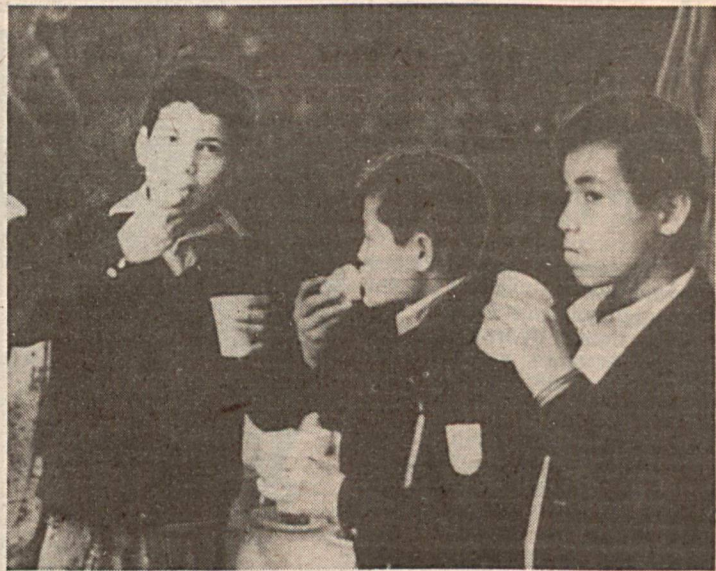
Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси, Ўзбекистон Ешлар Иттифоқи, «Сервеко» қўшма корхонаси томонидан уюштирилган болаларнинг «Меҳрибонлик» жумҳурият ҳайрия фестивали 19 март куни пойтахтимизнинг «Баҳор» концерт залида бўлиб ўтди.

Бу ҳайрия фестивалига ҳудудимизнинг турли вилоят ва туманларидаги ногиронлар махсус мактабларидан ўқувчилар келишди. Улар ўзлари билан биргаликда меҳнат дарсларида ва дардан бўш вақтларида тайёрлаган ҳар хил ижод намуналаридан олиб келишиб, кўргазма залига қўйишди.

Булар учун алоҳида дастурхон ёзилди, тановул қилинди. Ташқарида бир соат

ИСТАРДИККИ, СЎНГГИСИ БЎЛМАСИН!

лик қизиқарли ўйин ташкил этилди.

— Биз сизларни баҳор

байрами билан қутлаймиз, — дея «Сервеко» корхонаси раиси Баҳодир Саидазимов, Ўзбекистон Болалар ва Ўсмирлар Уюшмаси раиси М. А. Раҳимбердиева, Ўзбекистон Ешлар Иттифоқи Марказий Қўмитасининг биринчи котиби А. Орзиматов саройга тўпланган ногирон болаларни табриклашди. — Бу биринчи фестиваль. Истардикки, охиригиси бўлмасин.

Шундан сўнг фестиваль дастуридан ўрин олган «Қарс», «Шум бола» ансамбллари, Ғиёс Бойтоев, Оролмирза каби сеvimли хонандалар ўзларининг қўшиқларини ўқувчиларга тақдим этишди.

Фестиваль охирида ногирон болаларга жамғарма ҳисобдан ажратилган эсдалик совғалар улашилди.

Ш. СУННАТОВ,
Р. АЛБЕКОВ суратга туширган.

КАТТАДАР, ЭЪТИБОР БЕРИНГ!

ХАТ ВА ИНСОН ТАҚДИРИ

Ушбу мактуб газетамизнинг ўтган йили 23 ноябрь сониди «Ҳақиқат қарор топсин...» сарлавҳаси билан эълон қилинган эди. Биз уни нашр этарканмиз, тегишли ташкилотлар бир-икки ой ўтиб, ўз муносабатларини билдиришар, деган умидда эдик. Афсуски... Мурғак қалб изтиробидан ларзага тушган бирон бир кўнунчақ кишидан мактуб олмадик. Собирнинг мактубига шубҳа аралаш қарадик. Бу шубҳа бизни Сурхондарёга етаклади, барчасига ўзимиз шохид бўлмоқчи бўлдик.

Одатда газетага жуда кўпчилик нажот истаб мурожаат қилади. Улар ўзларига нисбатан ноҳақлик бўлганлигини, текшириб, ҳақиқатни тиклашни илтимос қилишади. Шунда газета ҳақиқатни тиклайдиган қозихона эмас-ку, деб ўйлаб қоласан. Бироқ мактуб ортида

«Отам 1978 йилдан бери ҳуқуқ-тартибот органларида ишлаб келади. Бугунги кунда 250 сўмлик маош билан 10 жондан ортиқ оилани аранг тебратиб турибди. Гап бунда ҳам эмас. Алам қиладигани, отам бир неча мўддат ишсиз юрди, эл олдига ёмон номга қолди. Биз, фарзандлар эса ўрда тоқларимиз, ўқитувчиларимиз олдига бош кўтара олмай қолдик.

Собир АБДУНАЗАРОВ,
Сурхондарё вилояти,
Жарқўрғон туманидаги 12-мактаб».

бир инсон тақдири туради, унга муносабат билдирмаслик ёки совуққонлик билан қараш ҳаётини ағдар-тўнтар қилиши, унинг бу дунёнинг ишларига қўл силташига олиб келиши мумкин. «Бу дунёда ҳақиқат йўқ», — дейди у. Тўғри, ҳақиқат нисбий тушунча, уни қўл билан ушлаб бўлмайди. У қонун ва қондалар, ҳужжатлар, том-том қоғозлар билан ўлчанади. Аммо энг афсусларлиси, жамиятимизда яқин-яқингача қонун сиёсатга, бир гуруҳ кимсалар манфаатига хизмат қилди. Бунинг учун ўтган «Пахта иши» жароҳатларини эслаш кифоя. Хуллас, дунё миқёсида нисбий деб билганимиз — ҳақиқат — бизнинг собиқ СССРда яна ҳам ғариброқ эди. Бизда эгилган ҳақиқат яна қайта тикланганча, ноҳақлик кимнингдир тақдирини синдириб юборади. Негаки, бизда уни тиклаш учун қоғозбозлик, ҳужжатлар шу даражада кўп-ки, ҳар қандай кишининг тин-касини ҳуритиб юборади. Энг осон йўли эса газетага ёзиш. Мухбир бир иложини қилиб калавани ечади.

Собирнинг хатидан келиб чиқиб фикр қилсак, отаси, яъни Бойсун туман халқ судининг собиқ раиси Тўра Абдуназаров ноҳақ ишдан олинган. Ун жонни боқиб келатган отага бу ҳам маънавий, ҳам моддий зарба бўлиши табиийдир. Бир ёқда фарзандлари кўчага ёруғ юз билан чиқа олмайди, тенгдошларига қўшилолмай, ота ҳақда яхши гапларга интиқ юришади.

Аммо катта фарзанд бир фактга таянадики, уни ҳеч ким рад этолмайди, мана у: «Мен қандай пок бўлсам, отам ҳам шундай пок. Отам тазйиқ остига олинди, ҳақиқатни ҳимоя қилгани учун ишдан бўшатилади. «Нега?» дейсизми, сабаби шу қадар оддий, шу қадар тушунарлики, «катталарга ёқмай қолибди» (ўғли Собирнинг гапидан).

Хўш, қандай адолатсизлик рўй берибдики, бугун фарзанд ота учун курашмоқликни

ўзига бурч деб тушунбди? Аслида нима гап ўзи? Мухарририятимизга мактуб йўллаган фарзанд қай адолатсизликни айтмоқда?

Т. АБДУНАЗАРОВ НЕГА ИШДАН ОЛИНДИ?

Т. Абдуназаров 1986 йил 19 октябрь кунин Бойсун туман халқ суди вазифасига тайин этилади. 1990 йил халқ судьялигига қайта сэйлов ўтказилди, бироқ вилоят адлия бошқармаси ва вилоят суди ходимлари таъсирида унинг номзоди кўрсатилмади. Нега?

Унга қўйилган бир неча ноконуний айбларнинг тўғри эмаслигини, уларнинг ҳаммаси ҳасадгўйлик оқибати эканлигини ошқора айтмоқ ниятида Т. Абдуназаров вилоятда чоп этиладиган «Ленин байроғи» (ҳозирда «Сурхон тонги») газетаси орқали вилоят адлия бошқармаси бошлиғи вазифасини ўтаётган Ч. Аллаёровга, Х. Муҳаммадиевга ва вилоят судининг раиси Ш. Жумоевга «Очиқ хат» тайёрлайди. Бироқ, бу хат газетада чоп этилмайди. Сабабини билиш мақсадида вилоят муҳарририятига

йилнинг 6 мартига қадар давом эттирган».

Ушбу расмий мактуб Т. Абдуназаровнинг «Сурхон тонги»га «Очиқ хат»га жавобан тайёрланган ва газетанинг 8 январь сониди эълон қилинган.

Энди қаранг, шу газетанинг 15 февраль сониди вилоят кенгашининг сессиясида вилоят суди раиси Ш. Жумоевнинг ҳисоботи баён этилган бўлиб, унда «Сайловчиларнинг ишончини оқламагани учун Бойсун туман халқ судьяси Т. Абдуназаров мўддатидан олдин қақриб олинди», деб кўрсатилган.

Адлия вазирлиги шу идоралар бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи А. Алимуҳамедов ўз жавоб хатида Т. Абдуназаровнинг қақриб олинишини 1990 йилнинг 6 мартига қадар деб кўрсатади. Бунга сабаб, «сайловчиларнинг берган овози», яъни ўз раислик ишини давом эттиришини талаб қилишади.

Вилоят суди раиси эса Т. Абдуназаровни «Сайловчилар

ганимда жиғибийрон бўлиб «Азимовнинг сен билан ишлашга хоҳиши йўқ» дедилар. Бу нимани аңлатади? Халқ судьяларининг ўзлари қонунни бузиб, жиноят қилиб туришса, хоҳиш, хоҳламаслик майллари билан иш кўришса, улар чиқараётган адолатли қонун қандай бўлиши мумкин?

Мен аризамни (ўз хоҳишим билан ишдан бўшаш ҳақидаги) оқибатсиз қолдиришларини сўраб ариза ёзмаман, дедим. Шунда Х. Муҳаммадиев: «Мен Азимовга (ҳурматли одам) нима деб жавоб бераман?» деб бақириб юбордилар.

...Тушлиқдан қайтсам ишдан бўшатирилганимни ўзи айтди. Уримга Азимовни қўйибди. Шундай қилиб, 1990 йилнинг 29 декабрь кунин ишдан бўшатиладим. Менинг халқ судидан илтимосим: Вилоят адлия бошқармаси бошлиғи Х. Муҳаммадиевнинг бу иши тўғрими, эгаллаган мансабига лойиқми, йўқми, ҳал этиш учун хусусий ажрим чиқариб, адлия вазирлигига юборишингизни сўрайман.

Бу иш 1991 йилнинг февраль (4 кун) ойида Термиз шаҳар халқ судининг раиси З. С. Катаева, халқ суди маслаҳатчилари Амиркулов, Ҳасанова ва Сафарова иштирокида кўриб чиқилиб, якуний қарор қабул қилинди.

ҚАРОР: Баҳодир Асқаров 1990 йилнинг 29 декабридан адлия бошқармасининг суд ишлари бўйича катта консултанти вазифасига қайта тиклансин. 29 декабрдан 4 февралгача (1991 йил) бўлган иш ҳақи — 365 сўм Б. Асқаровга адлия бошқармаси ҳисобидан тўлансин.

Кўриниб турибдики, мансабдор шахснинг (I) берган ваъдаси ҳар қандай қонунларнингиздан устун, хоҳланг, хоҳламанг у киши қонунни бузишга ҳаққи бор. Нега бўлмасин, ўзи ҳуқуқ-тартибот органларида ишлаб туриб-а? Бузди ва яна ўз билганича (нари борса бир хайфсан билан) тўғрилаб қўйди. Меҳрибонлик билан давлат ҳисобидан маош ҳам тўлайди.

Лекин бу осонликча кечмайди. Жабр кўрган катта-кичик идораларнинг эшигини тақиллатса, «жабр кўрсатган» катта-кичик танишларини ишга солиб, ҳақиқатнинг лойқа тубида қолаверишига тиришади. Қоғозбозлик, сўзбўямачилик авж олади.

— Мухбир ака, — деб оҳиста сўрайди Собир, — сиз келибсиз, отам қайта ишга тикланадими, демак, уларга ҳам тегишли чора кўриларкан-да?

Собир ука, сенинг бу саволингга жавоб бериш андак мушкул. Лекин биз ҳам сен истаганчалик (ишқилиб бу орзуга айланиб кетмасин-да) адолат бўлишининг тарафдоримиз. Сен назарда тутатган кишиларнинг ҳам кўпчилиги ўз-ўзларига шукроналар айтиб, ўзларини Виждон сўровидан ўтказишиб, энди бошқача йўналишда ишларни ўйлаштирадилар. Отангни қайта ишга тиклашишга келсак, юқориде санаб ўтилган фактларга таялиб, маҳаллий судлов идоралари қандай ҳукм чиқаришларига боғлиқ бўлиб қолаётир. Ишонамизки, сен, оила аъзоларинг ва кишлоқдошларинг вилоят дошларинг айтиётган адолат қарор топади.

Шакар СУННАТОВ,
«Тонг юлдузи» газетасининг
махсус мухбири.

КАТТАДАР, ЭЪТИБОР БЕРИНГ!

Брянск шахри циркиннинг артистлари Елена ва Михаил Львовлар хонадонидида истиқомат қилувчи ҳайвонларнинг энг юввоши — илондир. Узунлиги уч метр, оғирлиги 25 килограмм бўлган бу улкан ҳайвондан Елена ва Михаилнинг фарзандлари сира кўрқшмайди. Султон деб аталган илон ойда икки марта ўзига жуда маъқул бўлган машғулот билан банд бўлади — сичқон овлайди. Султон ваннахонада чўмилишни ҳам жуда ёқтиради.

Суратда: Львовлар хонадонини «эркаси» — Султон илони.

ИТАР—СИТА сурати.

ҚУВОНЧ УЛАШИБ

Қадимий одат ва удумларимизнинг, қадриятларимизнинг тикланиши узоқ йиллар эътибордан четда қолган, ёрдамга муҳтож ва қўнгли ярим кишилар учун яхши иш бўлди. Чунки, кишилар фикри соғломлаша бошлади, меҳр-оқибат юзага чиқди. Бунинг исботи сифатида яқиндагина — Наврўз айёми арафасида Қўқон шаҳар Ешлар Иттифоқи ўтказган тадбир ҳақида айтиб ўтмоқчимиз.

Ҳар қандай дабададан ҳоли бўлиш ниятида ташкилотчилар бу тадбирни Хайрия дам олиш кечаси деб номлашди. Шаҳар Ешлар Иттифоқи Қўқондаги 12-, 14-, 17-болалар уйи тарбияланувчиларини Ҳамза театрига таклиф этишди. Давлат қарамонидида ана шундай кичкинтойларнинг 77 нафарига омонат дафтарчалари очилди. Ешлар Иттифоқи ана шу дафтарчалар эгаларининг икки нафарига минг сўмдан пул ўтказдилар. Бу ташаббусга қўшилиб Хайрия дам олиш кечасига таширф буюрган тикувчилик фабрикаси ҳам икки нафар болалар уйи тарбияланувчиларининг омонат дафтарчаларига минг сўмдан ўтказдилар. Қўқон пойабзал фабрикаси 12 минг сўмлик маҳсулотни болалар уйларига тақсимлади, ил-йигирув фабрикаси 3000 сўмлик пайпоқ ва пайпоқ иштончалар ҳадя этди. «Электромаш» заводи икки минг сўм пул ажратди.

Ушбу тадбирлардан сўнг Ҳамза театри биносида кечгача мусиқа ва қўшиқ янгради. Хайрия дам олиш кечасига йиғилган кичкинтойлар концерт номерлари қўйиб беришди, қуйга қўшиқ уланди. Болаларнинг бу кунги қувончи ҳеч ёдларидан чиқмаса керак.

Шарофатхон
АБДУЛЛАЖОНОВА,
Қўқон шаҳар Ешлар Иттифоқи қўмитаси ходими.

ЗАВОЛ ТОПГАН АДОЛАТ

ишончини оқламаганликда айблайди.

Ана энди ҳақли савол қўялик: биз кимга ишонайлик?

Бизга аёнки, қонун жамият ва ҳаёт учун зарур бўлган барча тартиб-қондаларни ўзида мужассам этган. Кимдир билмай, кимдир билиб бу қонунларни бузиб, ўз сиёсий гуруҳлари томон ён берар экан, бундан албатта, беайб одам зарар кўради. Модомики, қонунлар бузилган экан, бунга ким жавоб беради? Улар ҳоқимлик қилаётган муҳитда бунга жавоб тахт: албатта, ожиз одам жавобгар. Лекин у ожиз одам бўлмай, «Хор бўлсам бўлайки, лекин ён бермасман» деб қатъий олишмоқчи, дингалчи одам бўлиб чиқса-чи, унда нима бўлади?

Мана бундай бўлиши мумкин.

ВАЪДАГА ВАФОЛИК...

Т. Абдуназаровга боғлиқ ҳужжатларни текшираётганда қўлимга қизиқ бир ёпилган иш тушиб қолди. У қўйидаги ча боланади: «Термиз шаҳар халқ судининг раиси ўртоқ З. С. Катаевага.

ДАЪВОГАР — Гагарин тумани, Комсомолобод посёлкаси У. Қувондиқов кўчасида истиқомат қилувчи Баҳодир Асқаров томонидан

Мен (Б. Асқаров) Сурхондарё вилоят адлия бошқармасига Сурхондарё вилоят судидан 1990 йил 6 июнь кунин қабул қилинган ҳолда ишга ўтиб, аввал назоратчи бўйича I-категорияли мутахассис, сўнг суд ишлари бўйича етакчи мутахассис вазифасида ишлаб келдим.

Оилавий шароитим ёмонлиги туфайли 1990 йил 2 декабрь кунин ўз хоҳишим билан ишдан бўшаш ҳақидаги аризани олиб Х. Муҳаммадиев олдиға кирдим ва тушунтирдим. У киши «Сен олти йил ўқидинг, наҳотки ҳаммаси зое кетса. Ахир сени яхши ният билан ишга олганман, ишлаб тур, сўнг маслаҳатлашамиз» дедилар.

Райини қайтаролмай ишлаб юрдим, анча вақт ўтди. Бир кун... олдларига қақирдиларда, «ниме қарорға келдинг!» дедилар. Мен «ишлайман» де-

50 СЎМГА БИР ОЛАМ ҚУВОНЧ

Бугун фарзандингизнинг туғилган кунин. 50 сўм пулга «сизга бир олам қувонч бахш этишини хоҳлайсизми? Унда марҳамат, «Тоғ юлдузи» муҳарририятига мурожаат қилинг.

Манзилгоҳимиз: Октябрь инқилоби бекати, Ленинград кўчаси, 32-уй. Газеталар корпусининг 7-қавати, 710-хона.

Эслатиб ўтамиз: сурати билан табрик эълон қилдириш учун 50 сўм, суратсиз 45 сўм миқдорда пул ўтказиш лозим.

Муҳарририятимизга келишининг имконияти бўлмаса, почта орқали «Тоғ юлдузи»нинг қуйидаги ҳисоб рақамига пул ўтказиб, квитанциясини бизга юборсангиз kifоя:

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТ-ҚУРИЛИШ БАНКИНИНГ
ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ ҲИСОБ РАҚАМИ:
000363106. КОД: 172682328, КОРР. СЧЕТ 300166428.
АЛОҚА УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 33-44-25, 33-49-45.

«ТЮ» тижорат дирекцияси.

Ўғлим Жўрабекжон!
Қутлуг 10 ёшга тулган кунинг билан самимий қутлаймиз. Сенга соғ-саломатлик, ўқишингда муваффақиятлар тилаймиз.

Ибодулла Мирзановлар
онласи.
Самарқанд вилояти, Қўш-
работ тумани, Жўш қишлоғи.

Қизалогимиз Саида!

Сени 12 баҳоринг билан табриклаймиз. Сихат-саломатлик, ўқишларингда муваффақиятлар тилаймиз. Чеҳрангдан табассум аримасин!

Мамадиёровлар онласи.
Жиззах вилояти, Зомин ту-
манидаги Култепа қишлоғи.

Азиз қизим, Гулбаҳор!
Сени саккизинчи баҳоринг билан чин дилимиздан қутлаймиз.

Сенга узоқ умр, сихат-саломатлик, ўқишларингда катта ютуқлар тилаймиз.

Норматовлар онласи.
Қишай тумани, Қишай
давлат хўжалиги бўлими.

Табриклаймиз!

У этигини қуритаркан биз озгина бўлса-да, ҳамсухбат бўлардик. У икки синф пастда ўқиса-да, мен билан дўстлашиб кетганди. Самовардаги иссиқ сувдан фақат унгагина берардим. Аввалига у мен билан шунинг учун муносабат қилаётгандек туюлди. Кейинчалик ҳеч нарсани мендан сир сақламади. Тўғриси, ундан яширадиган сирининг ўзи йўқ эди. У мисоли бир булоқ суви эдики, ҳали ҳеч ким унинг дилини лойқалатган эмасди. Эсимда, қизлардан бири этиги тумшуги тешиланганини айтганида у ўзини тутолмай ўқиб йиғлаганди. Эҳтимол, ўшанда у ёмонликка илк бор дуч келгандир. У шунчалик ҳокисор эдики, ҳеч кимга кек сақлаб юрмас ва бунини эплан билмас эди. Ўша кунини ҳам у узоқ хафа бўлиб ўтирмади.

— Нимаям қилардик, ҳар ким борини қияди-да, — деди у болаларча жўш қилиб. Бироқ унинг бу сўзлари остида таскиндан кўрагина кўпроқ эди. Бу шундай бир гина эдики, Зулайхонинг соддадил, очик

— Бўлинглар, нон-пон олавермайсизларми, энди? — дердим мен ётоқхонага олазarak кўз югуртирарканман. Унинг шийпонга кирмаган лигига ишонч ҳосил қилгач, бир пас кутишга, ўшанда ҳам келмаса, бирор нимани баҳона қилиб шийпон орқасига ўтишга жазм қилдим.

У шийпон ортидаги эски зовурнинг ёқасидаги тўнка устида ён-атрофдан майда тошларни сидириб олиб, зовурга битта-битта отиб ўтирар, ўзини хотиржам кўрсатса-да, нимадандир қаттиқ изтиробда эди. Қандам товушини эшитиб мен томонга ўтирилди-да, «келаверинг», дегандек зўрма-зўраки жилмайиб қўйди.

Мен ёнига ўтиргач ҳам у машғулоти тўхтатмади: тош отаркан зимдан разм солиб қўярди. Тошлар сув юзида кичик-кичик халқобчалар ясар, улар секин ёйилиб йўқоларди. Бунини мен ҳозир ҳам худди кечадек эслайман. (Халқоблар лабда пайдо бўлган табассум мисоли аста-секин чеҳрага ёйилиб йўқолгандек ўчарди). Мен ортидан «рахмат» деганда Зулайхонинг қайрилиб жилмайиб қўйганини эслатади.

— Виласизми, — деди

Темур ЭШБОЕВ

ҲИКОЯ

кўнгил руҳига қўшилиб, унга янада латофат бахш этар эди. У кўнглига ёқмас барча нарсаларни рад этар, бироқ ўшаларга нисбатан заррача ҳам нафрат, ғазаб пайдо бўлмасди. Мен кутмаган биргина айби: у адабиётни, умуман ўқишни ёқтирмасди. Айни пайтда куй-қўшиқларни севиб тинглар, самолётда учиб унинг орзуси эди. Самолёт учиб ўтиб қолгудек бўлса, у севиниб кетар, ўзини худди чексиз орзуларидан бири ушалаётгандек сезар эди.

— Самолётда учиб узоқ-узоқларга кетсанг, — дерди у, — ҳеч бир ташвишининг бўлмаса.

Шунда ҳарчанд уринмасин, мурғак бошидаги ташвишларини унут олмас, гоҳида булар унга оғирлик қилаётганини билдириб қўярди. Қандайдир нохуш хабарни кутиб, ундан қочиб яшар, ўша эсига тушиб гоҳида хомуш тортиб қоларди. Шунда саволларимга «ҳа» ёки «йўқ» деб жавоб беришдан нарига ўтмас, мен ҳам унинг нима истаётганини англаб, ёлғиз қолдирардим. Қайтиб келганимда у ўрнида бўлмасди. Ўша кунини уни қайтиб кўрмасдик.

Бугун у этигини қуритаргани келмади. Шийпонинг орқа тарафига ўтганича қайтмади. Мен айланиб ўтиб ичкарига киргандир деган ўйда қизларнинг ётоқхонасига бир-бир бош суқдим.

(Давоми. Бошлангани ўтган сонларда).

Зулайхо орадаги жимликни бузиб. Мен унга нимани дегандек ялт этиб қайрилдим, у нигоҳини сувдан узмай давом этди. — Мени битлаган деб гап тарқатишибди. Ўтган кунни Хосиятга бошимни қаратгандим, сиркаям йўқ деган эди.

— У буларни сўзлаб берар экан, мендан таскин кутганди. Бунини менга илтижолангоҳидан бирор нарсани дег, дегандек тикилиб турган кўзларидан билса бўларди. Кўзларимни ундан олиб қочдим. Таскин ҳам, барчасини айтиб беришга, журъат ҳам тополмадим. Муносабатларимиз ёмонлашиб кетишидан қўрқдим.

— Бўлмаса, бу гап қаердан чиқди, — дедим гудраниб. Мен нима деганимни, бу гапим уни хафа қилиши мумкинлигини айтиб бўлгандан кейингина англадим. Зулайхо сиз ҳам шу гапга ишонасизми дегандек бир пас мендан кўз узмай турди. Кейин секингина:

— Ҳаммаси қуруқ тухмат, мени яккалаб қўймоқчи, — деди-да, ўрнидан шокчи, аразлагандек шийпонга кириб кетди.

Кечки овқатдан кейин мактабимиз директори келди. Кичкина йиғилиш ўтказиб Зулайхонинг ўзбошимча деб қийиб эртага ишга чиқмай бошини тозалатишни айтиб кетди. Ошпаз холанинг ҳикоя қилишича (унга Файзулла муаллим айтибди), директоримизга қўшни мактаб, директорининг: ўртоқ Нуриддинов ҳар замон бо-

шингизни тозалаб туринг деган ҳазили оғир ботибди.

— Оғир ботмай-чи. Нуриддиновнинг бошида бир тук бўлмаса, — деди ошпаз хола ўзига хос, пишил-лашга ўхшаш кулгуси аרא-лаш.

Ўша тун «ўйинчи»нинг машшоқлари-ю, «фольклорлар»и самовар ёнида бироз базм қилишди. Қолганлари одатдаги кечки гимир-гимирлари билан банд бўлишди. Зулайхо шийпондан ташқарига чиқмади. У пойгакка, худди кечадигдек кўрпачини ярмини тўшаб, ярмини ёпиниб ётиб олди. Йиғлаётгани билиниб турарди.

Эрталаб у иссиқ сув учун ҳам келмади. Кўпчилик қизлар қатори совуқ сув билан юзини чайиб қўя қолди, чоғи. Мен ниманидир сездимикан, деб ҳавотирга тушдим. Ҳаммаси туғди, деб ўйладим. Ҳар тугул бундай эмас шекилли, қизлар далага — теримга чиқиб кетгач, у мени чақириб қолди. Мен у ўтирган хона — қизларнинг ётоғига кирганимда, сочларини тараб бўлиб, елкалари узра ёйиб ташлаб ўтирарди. Эшитаман дегандек эшик кесакисига суяниб бир пас турдим.

— Сизга бир гапни айтсам, ҳеч кимга айтмайсизми? — деди у кўзларимдан нигоҳини узмай. Мен суҳбат чўзилади деган ўйда оёғимни ечиб, хонага кирдим. «Айтавер, қулоғим сенда» дегандек, қаршисига чўкка тушиб ўтириб олдим.

У ҳаммасини айтишга олдиндан тайёрланган, ҳеч бўлмаганда шунга аҳд қилган шекилли, ҳеч кимга айтмайман деган ваъдани кутиб ўтирмасдан барини тўкиб солди.

— Мен икки кундан бери ҳў ана у ерда ётаман, — деди у овози титраб, нигоҳи билан пойгакка ишора қилар экан. — Ўзим олиб келган кўрпанинг ярмисини ёпинаман, ярмини тўшайман. Икки кундан бери совуқдан, нам ўтганидан оёғимнинг томирини тортиб қолади. — У шу ерда келганда ўзини тутолмади, йиғлаб юборди.

У узоқ йиғламади. Кўзларини рўмоннинг учига артиб тезда тинчланди. Чамамда биров келиб қолмасдан ҳаммасини айтиб олай деб, вақтини қизганарди.

— Виласизми, буларнинг бари нега? — у саволомуз менга нигоҳ ташлади, билмаслигимга ишончи комил бўлганлиги боис, тезда давом этди. — Ўтган кун Нозигул менга битта хат олиб келувди, шунини олман эким. Нозигулнинг юзига отиб юбордим, ёшлик қиламан дедим. Ҳамма-ҳаммасини Нозигул алам олиш учун қилиб юрибди. Синглиси Хосият билади-ку, менинг бошимда бит йўқлигини. У яна рўмонини юзига босганча жимиб қолди. Бунини Хосиятгина эмас, мен ҳам билардим. У хатни олман тунда, Нозигул фони осмонга чиқиб келди.

1. Мускули демоқчи.

(Давоми бор).

Бош муҳаррир: Ақром БЕРДИМУРОДОВ.

Таҳрир ҳайъати:

В. ФАЙЗУЛЛАЕВ, Т. ЭШБОЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), А. ҚУЧИМОВ, М. РАҲИМБЕРДИЕВА,

Т. КАРИМОВ, М. ПИРМАТОВ (масъул котиб).

Таъсис этувчи:
ЎЗБЕКИСТОН ЕШЛАР ИТТИФОҚИ
МАРКАЗИЙ ҚУМИТАСИ

Бизнинг манзилгоҳимиз:
ТОШКЕНТ ШАҲРИ, 700083,
ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.

Газета ҳафтанинг чоршанба ва шанба кунлари чиқади.

Ишловот учун телефон: 32-54-21

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси.

Тошкент шаҳри, 700083, Ленинград кўчаси, 32-уй
Чоп этиш вақти — 18.00.

Буюртма № Г-27. Нашр кўрсаткичи 64563.